

DOBAI PÉTER

## Róma árad felénk fehérrarany sugarakban

RÓMÁBAN MARIVAL, 1999 IV.-X.

*Nyílttenger felől nyíló-támadó Róma-primavérák!  
Sugaras, tisztító, szabadító, túlvirágzó, déli tavaszok!  
Latin égbolton súlytalan hajózó felhő-fregatták!  
Harangzúgástól hatalmas templomok!*

*Tomboló szökőkutak! Sikátorokból megnyíló barokk terek!  
Forró fényesség azúr szárnyalása! Távol: az albánói kék hegyek!  
És közel? Közvetlen közelünkben! Már minden emlék!  
Már minden jel és jóslat lett! Már minden csupa intés!*

*„Minden út Rómába vezet...”  
És Rómában az utak véget is érnek!  
Onnan, mintha nem volna több, további cél:*

*Újabb útra kelni, noha nem lehet  
Maradni sem... Elmúlnak itt is a szerelmek,  
Itt is hideg, fagyos maszkot szenved arc, szem, szenvedély!*



## Rómában emlékké változik: jelenlét, pillanat - - - - -

UTAK MARIVAL RÓMÁBAN:  
1969 AUGUSZTUS, 1989 MÁJUS,  
1999 ÁPRILIS, 1999 OKTÓBER

*Rómát mágikus, delejes, mindig táguló körű  
SZÉPSÉG – EGÉSZÉBEN  
Csak a tört, torzó részletekig, sikátorok mélyén  
rejtőző, már porladó szentélyekig, hódító  
obeliszkekig, ezer éve lezuhant oszlopfőkig,  
ókeresztény katakombákig, ezüst lángú máglyáikkal  
százados tereket uraló szökőkutakig, homályos  
ligetekig, sötét lugasokig újra és újra bebolyongva  
– alázatával régi zarándokoknak –  
lehet „látni”, látni lélekkel, ha nem is gondolattal,  
és csak annyira, mintha máris emlékét  
látná az ember, mindannak,  
aminek karnyújtásnyira közelében áll...  
Ott-létének, boldog jelenlétének  
nincsen „mostja”, nincs pillanata,  
fényképeid, édes Animula-Maria-Prisca:  
máris kétezer évesek,  
hiába, hogy kezded  
alig-imént exponálta...  
Már időt szenvedtek ezek a képek,  
már ismeretlen helyekre viszik  
és élethossziglan eltévelyítik:  
reményben tiszta és erős Róma-honvágyunk  
megismételhetetlen útjait és közös szavait  
a hiába is megkísérelt felidézésnek!*

## Castis Omnia casta

(A TISZTÁNAK MINDEN TISZTA)

„Mily ostobaság  
szétválasztani életet és halált!”  
(Albrecht Haushofer, Moabita szonettek)

Prof. Dr. Szabó Győzőnek, egykori tanáromnak:  
a Romapoesia emlékében,  
1999. X.

*Az Aventinus oleanderes, bougainvillás,  
narancsfás, píneás sétányán római leányzó  
sétál messze-élt mosollyal felém,  
akár egy Catullus-dallam, oly könnyedén  
jön, közelít immár kétezer éve,  
mintha egy réges-régi hívásra jönne,  
amit egy régmúlt latin nyelven megbeszéltünk  
heves, lázas táncokra vágyva a napéjegyenlőség  
orgiás Saturnus-ünnepén.  
Talán a Trastevere felől jön, talán a Janiculum  
ligetei, lugasai felől, átkel hídján a Tiberisnek,  
elhalad a Vesta-papnők lángja mellett, könnyű, áttetsző  
ruhája Tirrén szellők fuvallatától suhog,  
saruja nesztelen pillangó, homloka körül hajnali virágkoszorú,  
jön, közelít felém, félek, megszólít engem  
és félek, hogyha lefényképezem,  
senki nem fog látszani a képen,  
bár létezik, de már nem él!  
- - - Lénye, tiszta, mint az Aqua Virgo  
szökő- és csorgó-kútjai,  
különös, hogy a déli verőfényben,  
a forró sugarak tűzhorizontja alatt  
egyszer sem áll meg szomját csillapítani...  
Jön, jön egyre, közelít felém,  
és reá riadva érzem, én vagyok az,  
aki abban a távoli viszontlátásban  
el nem érem őt, sohasem találkozom vele!*



## Rómát maga Isten sem ismeri,

MÉG KEVÉSBÉ ZARÁNDOKAI, TURISTÁI...

Mária-Priscának

*Ha már fárasztanak Róma kimeríthetetlen képtárai,  
templomai, komor kolostorai, oszlop-soros kerengői,  
harangtornyai, hibátlan kupolái, ó-keresztény bazilikái,  
ókori romjai, fehér fórumai, domborműves diadalkapui,  
középkori, zord szentélyei, boldog, barokk boltívei,  
aranyozott oltár-művei, freskói, bizánci mozaikjai,  
archaikus apszisai, katakombái, boltozatos átriumai,  
Szentek, vértanúk, Pápák, kardinálisok százados szobrai,  
főurak, főpapok és immár névtelen kurtizánjaik palazzói...  
...olyankor Róma fénytől tomboló szökőkútjainál leülök pihenni,  
tisztá forrású vizük ezüst sugaránál: a kultúrát elfelejteni,  
mintha holmi fölösleges terhet letenni, elejteni,  
s többé nem kézbe venni... ott a kutak márvány-medencéi  
mellett: futó fájdalommal fogom fel, hogy itt nincs mit tudni,  
már az is elég nagy kegy, hogy Róma mindenkinek megengedi:  
Rómát nem ismerni!*